

tidligere nu finder beskæftigelse ved landbrug, medens det overskydende antal må søge arbejde andetsteds. Modsvarende ser vi inden for byggeriet boligmangel i visse dele af landet, skolemangel og mangel på meget andet byggeri, og samtidig har man hidtil begrænset byggeriet kunstigt og begrundet det med mangel på arbejdskraft. Når byggeriet nu frigives, må arbejdet også frigives.

På de to nævnte områder er forholdene åbenbare, fordi områderne er så store, men ganske de samme vilkår har mange erhverv og enkeltvirksomheder.

Det er derfor nødvendigt, at ufaglærte får lov til at udføre alt det arbejde, de kan, inden for de områder, hvor der er mangel på faglært arbejdskraft. På betydelige områder kan den ufaglærte nu producere de ting, der før krævede stor faglig dygtighed, fordi nogle faglige færdigheder er erstattet af maskiner, der udfører arbejdet, således at opgaven nu ofte er at passe en maskine. Ofte er en mere begrænset uddannelse over kortere tid nødvendig for opøvelse i det specielle arbejde. Ofte kan en sådan tillæring påhvile den arbejdsgiver, der har behov for arbejdskraften. Til gengæld vil den faglærte herved få mulighed for i højere grad at samle sin faglige kunnen om de dele af produktionen, hvor den er nødvendig, og hvor den derfor også vil kunne give den faglærte det bedste udkomme.

Man bør ikke unødigt ved lov gribe ind i lønforholdene eller andre retsforhold, og dette sker ikke ved dette forslag. Det har i diskussionen om disse forhold ofte været fremført, at der ikke findes arbejdsløse ufaglærte, der kan inddrages til dele af faglært arbejde. Dette er forkert. Meget arbejde, der udføres i Danmark, er langt mindre værdifuldt end f. eks. at bygge boliger, og lønnen må på disse områder ofte betegnes som lavtløn sammenlignet med de monopolagtige områder. Hvis disse lavtlønnede kunne forlade sådant arbejde, der ofte, netop fordi lønnen er forholdsvis lav, ikke er mekaniseret, så ville de gøre det og gå over til det mere værdifulde og højere-lønnede arbejde, hvad der ville give større produktionsværdi. Og hvis det arbejde, de forlader, er nødvendigt, så vil det blive mekaniseret og bedre tilrettelagt, så færre mennesker kan udføre en større produktion, der derfor kan bære en højere løn. Lavtlønsproblemet løses ikke gennem en uproduktiv lønstigning, der betales af en prisstigning, men gennem en produktivitetsstigning og dermed en levefodsstigning, altså en reel løn- og levefodsstigning uden inflation.

Det er helt klart, at det af hensyn til sikkerhed for liv og helbred både for den, der producerer, og for den, der forbruger, kan være nødvendigt med særlige kvalifikationer hos den, der udfører visse arbejder, men disse regler bør fastsættes uanset egoistisk økonomisk og organisatorisk interesse og derfor af det offentlige.“

Ved 1. behandling erklærede *arbejdsministeren* sig enig med forslagsstillerne i, at det moderne samfund stillede stadig øgede krav